

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2020-2-020 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 20-42/578-258
Karar Tarihi : 17.09.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: İsmail Atalay YOLCU, Burcu ÇALIŞKAN OLGUN,
Büşra ÖZCAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Raytheon Technologies Corporation
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. Burcu CAN,
Av. Sinem UĞUR
Yıldız Mahallesi Çitlenbik Sokak No:12 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Raytheon Saudi Arabia ve Saudi Aramco Development Company arasında bir ortak girişim kurulması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 30.06.2020 tarih ve 6605 sayı ile giren ve en son 10.09.2020 tarih ve 9562 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 11.09.2020 tarih ve 2020-2-020/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Yapılan başvuruda; Raytheon Technologies Corporation'ın (RAYTHEON) tamamına dolaylı olarak sahip olduğu iştiraki Raytheon Saudi Arabia (RAYTHEON SAUDİ) ve Saudi Aramco Development Company (SADCO) arasında Suudi Arabistan Krallığı'nda Middle East Cyber Services Company Limited unvanlı ortak girişimin kurulması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmiştir.
- (5) Bildirime konu işlem kapsamında 12.04.2020 tarihinde SADCO ve RAYTHEON SAUDİ arasında Hissedarlar Sözleşmesi imzalanmıştır. Hissedarlar Sözleşmesi ile Rekabet Kurulu'nun (Kurul) ve çeşitli rekabet otoritelerinin işleme izin vermesi akabinde paylı bir Suudi Arabistan limited şirketi olarak ortak girişim şirketi kurulacaktır. Ortak girişim şirketinin % (.....)'ine RAYTHEON SAUDİ, % (.....)'una SADCO sahip olacaktır. Bildirim Formunda ortak girişim şirketine yapılacak sermaye taahhüdünün RAYTHEON SAUDİ ve SADCO tarafından yatırılan kuruluş sermayesi ve tescil edilmemiş sermaye katkıları da dâhil olmak üzere toplamda en fazla (.....) tekabül eden Suudi Arabistan Riyali olacağı hususunda mutabık olduğu bilgisine yer verilmiştir.
- (6) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir. Anılan hüküm çerçevesinde, ortak girişimler bakımından aranan

koşullar, kurulan ortak girişim şirketinin, kurucu teşebbüsler tarafından “ortak kontrol” altında tutulması ve kurulan şirketin, “bağımsız bir iktisadi varlık” (tam işlevsel) niteliği taşımasıdır.

- (7) İki ya da daha fazla teşebbüs ya da kişinin başka bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama imkânına sahip olması durumunda ortak kontrolden söz edilmektedir. Belirleyici etki, bir teşebbüsün stratejik ticari eylemlerine yön veren kararları engelleyebilme yetkisi anlamına gelmektedir. Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz’un (Kılavuz) 50. ve devamı paragraflarında ortak kontrolün ortaya çıktığı başlıca durumlar; tarafların eşit oy hakkına sahip olması, stratejik kararların alınmasında veto haklarının bulunması ya da oy haklarının ortaklaşa kullanılması olarak düzenlenmektedir. Bu anlamda, ana şirketlerin kontrol edilen teşebbüsle ilgili önemli kararlarda (üst yönetimin atanması, bütçe, işletme planı, önemli yatırımlar gibi) mutabakata varmak zorunda olduğu hallerde ortak kontrol söz konusudur.
- (8) Taraflar arasında imzalanan Hissedarlar Sözleşmesi’nin ilgili maddelerine göre bildirim konusu işlem sonucunda;
- (.....)
- hususları düzenlenmiştir. Hissedarlar Sözleşmesinin ilgili hükümlerinden, kurulacak ortak girişim şirketinin RAYTHEON SAUDİ ve SADCO’nun ortak kontrolünde olacağı anlaşılmaktadır.
- (9) “Bağımsız bir iktisadi varlık niteliği taşıma” kriteri ile kurulacak olan ortak girişimin kurucularından bağımsız, ilgili pazarda faaliyetlerini kalıcı olarak sürdürebilen ayrı bir teşebbüs olarak tanımlanıp tanımlanamayacağını tespit etmek amaçlanmaktadır.
- (10) Kılavuz’un 82. vd. paragraflarında bir ortak girişimin tam işlevsel kabul edilebilmesi için ortak girişimin bağımsız olarak faaliyet göstermek bakımından yeterli kaynaklara sahip olması, doğrudan ana şirketlerle bağlantılı bir işlevin ötesinde bir faaliyet göstermesi, satış ve satın alma ilişkilerinde ana şirketlere bağımlı olmaması, kalıcı olarak faaliyet göstermesi gibi nitelikleri taşıması gerektiği düzenlenmektedir.
- (11) Dosya içeriği bilgilerden, söz konusu ortak girişimin kendi mali kaynakları, varlıkları ve personeli ile ortak girişim taraflarından ekonomik olarak bağımsız bir şekilde faaliyetlerini devam ettireceği anlaşılmaktadır. Ayrıca Hissedarlar Sözleşmesi kapsamında kurulacak ortak girişime süre bakımından herhangi bir sınırlama getirilmediği görülmektedir. Bildirim Formunda ortak girişim şirketinin siber güvenlik ürün ve hizmetlerinin tedariki alanında faaliyet gösteren şirketler tarafından normal olarak gerçekleştirilen tüm faaliyetleri gerçekleştirmesinin ve satışlarının %(.....)’inden fazlasının üçüncü taraflara yapılmasının beklendiği ifade edilmiştir. Bütün bu değerlendirmeler ışığında kurulacak ortak girişimin tam işlevsellik niteliğine sahip olacağı kanaatine varılmıştır.
- (12) Bu itibarla bildirim konusu işlemin, bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişim olduğu ve söz konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ’in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma niteliği taşıdığı anlaşılmaktadır. Dosya içeriğinden, işlem taraflarının 2019 yılı cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ’in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen ciro eşiklerini aştığı anlaşıldığından, bildirim konu işlem izne tabidir.
- (13) Bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında faaliyette bulunduğu ya da taraflardan en az bir tanesinin bir

diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu ilgili ürün pazarları etkilenen pazarları oluşturmaktadır.

- (14) Dosya içeriği bilgilere göre, ortak girişim şirketinin savunma amaçlı siber güvenlik ürün ve hizmetlerinin satışı, pazarlaması ve tedariki alanlarında faaliyet göstermesi planlanmaktadır. (.....).
- (15) Ortak girişimin tarafı olan RAYTHEON SAUDİ, savunma, havacılık ve siber güvenlik alanlarında faaliyet göstermektedir. RAYTHEON SAUDİ hava ve füze savunma radarları, hassas silahlar, komuta ve kontrol sistemleri ve siber güvenlik çözümleri üretip entegre etmekte, ayrıca bu ürünlerin kullanımı ile ilgili destek hizmetleri sunmaktadır.
- (16) RAYTHEON, RAYTHEON SAUDİ'nin tamamına dolaylı olarak sahiptir. Dosya mevcudu bilgilere göre RAYTHEON'un, Collins Aerospace (Hava-uzay), Pratt & Whitney (Uçak Motorları), Raytheon Missiles & Defense (Roketler ve Savunma) ve Raytheon Intelligence & Space (İstihbarat ve Uzay) olmak üzere dört ana işkolu bulunmaktadır. RAYTHEON'un küresel siber güvenlik endüstrisindeki faaliyetlerinin ağırlıklı olarak müşterilerin altyapılarını ve ağlarını güvence altına almak amacıyla yapılandırarak kullanabileceği bilgi teknolojisi (BT) ve bazı operasyonel teknoloji (OT) güvenlik çözümlerini içerdiği belirtilmiştir. RAYTHEON'ın sunduğu hizmetler arasında bilgi güvenliği ürünleri ve sistemleri, bilgi güvenliği mühendisliği ve akreditasyon desteği, güvenlik açığı değerlendirmeleri ve testleri, alanlar arası bilgi paylaşımı çözümleri, bilgisayar ağı sömürü ve saldırı desteği, bilgi harekâtları eğitimi yer almaktadır. RAYTHEON'un Türkiye'deki faaliyetlerine ilişkin detaylı bilgiye aşağıda yer verilmiştir.

Tablo-1: RAYTHEON'ın Türkiye'deki İştiraklerine İlişkin Bilgiler

Teşebbüsün Unvanı	Faaliyet Alan(lar)ı
Raytheon Professional Services GmbH	İstanbul şubesi tasfiye aşamasındadır.
Raytheon Systems International Company	Malatya şubesi Türkiye'de elektronik ürünlerin geliştirilmesi, üretimi, satışı, bakımı ve işletilmesi alanlarında faaliyet göstermekte ve bunların eğitim faaliyetlerini yürütmektedir.
Forcepoint Turkey	Türkiye'de bilgisayar yazılım danışmanlığı ile program üretim ve temini hizmetlerini kapsayan siber güvenlik ürün ve hizmetleri sunmaktadır.
Pratt & Whitney THY Teknik Uçak Motoru Bakım Merkezi Limited Şirketi	CFM56 ve V2500 tipi motorları ve karşılıklı olarak üzerinde anlaşılan diğer havacılık-uzay motor modelleri için bakım, onarım ve tamir hizmetleri sunmaktadır.
Kale Pratt & Whitney Uçak Motor Sanayi Anonim Şirketi	Havacılık-uzay motor tamamlayıcı parçalarının üretimi alanında faaliyet göstermektedir.
Goodrich THY Teknik Servis Merkezi Limited Şirketi	Çeşitli uçak motor tiplerine ait geri nacelle sistemlerine (motor kaportaları), itki sistemine (<i>thrust reverser</i>) ve ilgili parçalarına ve değişim (<i>rotable</i>) desteğine ilişkin hizmet sunmaktadır.
Pratt Whitney Military Turkey Motor Anonim Şirketi	F-35 programı için Türkiye'de son montaj ve kontrol ile frenleme/test tesisleri sağlamak üzere kurulmuş ve sınırlı düzeydeki faaliyetlerini 2020 yılında sonlandırmayı planlamaktadır.
ARINC Turkey Bilgi Yönetim Hizmetleri ve Ticaret Limited Şirketi	Havaalanı teknoloji sistemlerini pazarlama, havacılık sektörüne havadan sahaya veri bağlantı iletişim hizmetlerini sağlama ve havaalanı ihalelerine katılma faaliyetlerini yürütmektedir.
Pratt Whitney Global Türkiye Motor Destek Limited Şirketi	Pratt&Whitney'nin ticari motorlar grubunun hizmete girmesini ve saha servis temsilcilerinin atanmasını desteklemektedir.

Kaynak: Dosya içeriği bilgiler

- (17) Ortak girişimin diğer tarafı olan SADCO, Saudi Arabian Oil Company (SAUDİ ARAMCO)'nun petrol ve doğalgaz arama, üretim, rafine, dağıtım, nakliye ve pazarlama gibi faaliyetlerini destekleyerek geniş bir yelpazede proje geliştirme faaliyetlerini yürütüp bu alanlarda yatırımlar yapmaktadır. SAUDİ ARAMCO, SADCO'nun tamamına sahiptir. Dosya mevcudu bilgilere göre, SADCO ve SAUDİ ARAMCO grubu siber güvenlik ürün ve hizmetleri satış hizmeti sunmamaktadır. SAUDİ ARAMCO Türkiye'de ham petrolün satışı (ihracatı) alanında faaliyet göstermekte olup Saudi Basic Industries Corporation'ın (SABIC) satın alınması işlemiyle Türkiye'de petrokimyasalların satışı alanında da faaliyet göstermeye başlamıştır. Bildirim Formunda ayrıca SAUDİ ARAMCO'nun hâlihazırda siber güvenlik ürün ve hizmetlerinin tedarikinde veya siber güvenlik ürün veya hizmetlerinin tedarikinin alt veya üst pazarında faaliyeti bulunan şirketlerde kontrol sağlayan herhangi bir hisseye sahip olmadığı belirtilmiştir. Bildirime konu işlem neticesinde SAUDİ ARAMCO'nun veya Türk iştiraklerinin hissedarlık, kontrol ve yönetim yapılarının değişmeyeceği, Türkiye'deki iştirakleri olan SHPP Petrokimya Ticaret Ltd. Şti.'nin hâlihazırda faal olmadığı, Sabic Petrokimya Ticaret Ltd. Şti.'nin ise Türkiye'de satış yapmadığı ancak pazarlama desteği sunduğu bilgileri verilmiştir.
- (18) İşlem taraflarından RAYTHEON, siber güvenlik ürün ve hizmetleri pazarında faaliyet göstermekte olup diğer işlem tarafı SAUDİ ARAMCO söz konusu pazarda faal değildir. RAYTHEON'ın Türkiye iştiraki Forcepoint Turkey Türkiye'de siber güvenlik ürün ve hizmetleri sunmaktadır. RAYTHEON; Türkiye'de siber güvenlik alanında faaliyet gösteren en büyük beş rakibinin MacAfee, Symantec, Fortinet, Palo Alto ve Checkpoint olduğunu belirtmiştir¹. Bildirim Formunda, Türkiye'de siber güvenlik pazarında Forcepoint Turkey'in payının %(.....)'in altında olduğu bilgisine yer verilmiştir. Bildirim Formu ve bilgi taleplerine cevaben gönderilen yazılarda, ortak girişimin Türkiye'de faaliyette bulunmayacağı beyan edilmiştir. Siber güvenlik ürünlerinin ve genel olarak sektörün satış ve pazarlama koşullarının kolaylığı ve olası bir ilgili coğrafi pazar tanımlamasının Türkiye'yi de içine alacak şekilde geniş bir alanı kapsayabileceği düşünüldüğünde, somut bir coğrafi pazar tanımlaması yapılmadan salt bu beyandan hareketle etkilenen pazar olmadığı sonucuna ulaşılamayacağı değerlendirilmekle birlikte, ortak girişim şirketinin Türkiye'de faaliyete geçmesi halinde dahi, Forcepoint Turkey'in pazar payının oldukça düşük olduğu dikkate alındığında, işlemin herhangi bir rekabetçi endişeye yol açmayacağı kanaatine varılmıştır.
- (19) Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında, bildirim konusu ortak girişim işlemi ile 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde bir hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi ve böylece etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

¹ RAYTHEON cevabi yazısında iştiraki Forcepoint Turkey aracılığıyla siber güvenlik ürünleri ve hizmetlerinde Türkiye'de sahip olduğu pazar mevcudiyetinin minimal olması ve Türkiye'ye özgü pazar verisini takip etmemesi nedeniyle Türkiye'deki diğer siber güvenlik rakiplerinin pazar paylarını veya satış miktarlarını tahmin edemediğini beyan etmiştir.

H. SONUÇ

- (20) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.